

National Geographic: „Mladí vedú tradicionalistickú katolícku protireformáciu“

Matej Gavlák

21. februára 2024 ✝ Spoločnosť

O National Geographic sme v súvislosti s katolíckou vierou písali už niekoľkokrát a vždy vo veľmi pozitívnom duchu. Spoločnosť venovala tematicky celé číslo miestam spojeným so zjaveniami Panny Márie, nastupujúcemu pontifikátu pápeža Františka, či obnove katedrály Notre-Dame. Priniesla tiež veľký článok o exorcizme, či dokument o pravdepodobnom nálezisku starozákonnej Sodomy. Pred pár mesiacmi prišla s novou veľkou reportážou o mladých katolíkoch navštevujúcich tradičnú svätú omšu.

O tom, že mladých katolíkov čoraz viac priťahuje práve tradičná svätá omša, píšeme na našom portáli Christianitas.sk takmer neustále. Najmä nastupujúca tzv. Generácia Zet (ročníky 1997 až 2012) sa veľmi výrazne prikláňa k hlbšiemu duchovnu – ktoré v rámci katolíckej Cirkvi ponúka práve tradicionalistické hnutie. Fenomén už začína byť natoľko výrazný, že si ho všimli napríklad v *New York Times*, či *National Geographic*. Ten v októbri minulého roka priniesol reportáž s názvom „*Títo oddaní mladí katolíci prijímajú staré spôsoby*“.

Ilustračný obrázok, zdroj: flickr.com

Spiatočníctvo alebo progres?

Článok začína príbehom Ryana Bradyho, mladého marketéra, ktorý prišiel s úspešnou reklamou na šampón. Oslovilo ho okolo 100 klientov. Pre neho to však bola „*totálna hlúposť*“. Nielen samotná reklama, ale všetko čo reprezentovala: „*povrchnú a manipulatívnu prácu*“, konzumný – „*moderný*“ – život. Cnelo sa mu za jednoduchším životom v rodinnom dome na vidieku.

„*Brady z času na čas chodieval do katolíckeho kostola, no nedávno sa dopyčul o novom hnutí medzi niektorými katolíkmi, ktorí sa stavajú proti modernite tým, že uctieva starými spôsobmi; spôsobmi, ktoré po stáročia definovali vieru, no takmer prestali existovať,*“ píše v úvode svojej reportáže National Geographic.

Mladíka to natoľko zaujalo, že si vzal svoj fotoaparát a sám sa na vlastné oči šiel pozrieť na tú starodávnu, takmer zaniknutú omšu. *„To, čo objavil... ho často povzbudzuje a niekedy aj znepokojuje, no predovšetkým svoju skúsenosť označuje za „nadpozemskú,“* píše sa ďalej. National Geographic Bradyho „objav“ zhrňuje slovami:

„V tejto protireformácii svojho druhu sa zbožní Američania hrnú k starým tradíciám a viere sveta. Ako sa zdá, tento posun zaskočil aj samotnú širšiu katolícku Cirkev.“

Časopis pripomína, že pápež František povedal skupine jezuitov, že ho znepokojuje tradicionalistická „reakcia proti modernému“ a že je to „indietrismo“, čiže „spiatocníctvo“.

NatGeo ďalej píše, že slová ako „spiatocníctvo“ a „progres“ sa v katolíckej Cirkvi začali objavovať v období II. vatikánskeho koncilu, kedy sa Cirkev rozhodla ísť cestou progresu. *„Po reformách sa kňazi otočili tvármi smerom k veriacim, omšu vysluhovali v miestnych jazykoch a niektoré kostoly prišli aj so súčasnou hudbou. Nový, dostupnejší spôsob sa stal natoľko dominantným, že ho tradicionalisti dnes vnímajú ako nečakaný a podvratný,“* píše autor článku Matthew Teague.

Tradicionalizmus sa rozširuje po celých Spojených štátoch amerických a dnes sa tradičná latinská svätá omša slávi na asi 1200 miestach po celej krajine. Časopis hovorí, že vo svojej podstate ide o istú „verziu náboženského života, ktorá vyšla z módy“ a dnes môže na okolie pôsobiť trochu „mäťúco“, keďže ani sami návštevníci takýchto omší neraz úplne presne nerozumejú tomu, čo sa vlastne na omši deje. To však nemusí byť nutne negatívum.

„Je to viac tajomné a skryté,“ hovorí pre časopis 32-ročná tradičná katolíčka menom Stephanie Wigtonová. Článok prízvukuje, že to Stephanie myslí „doslova“ a že počas bohoslužieb aj ona nosieva „biely závoj“ (mantilu, pozn. aut.). *„Milujeme pápeža Františka a stále sa za neho modlíme. Zároveň však máme úžitok z toho, čo sme sa naučili z minulosti,“* hovorí ďalej mladá žena.

Cesta vpred?

Niektorí sa ku tradičnej viere dostávajú skrze tradičné povolania. National Geographic píše o mužovi menom Michael Guidice, „katolíckom farmárovi z vnútrozemia štátu New York, ktorý pracuje na kúsku zeme medzi kopcami Adirondack a Catskill“. Pre časopis hovorí:

„Je pre mňa záhadou, ako sa to stalo, ale byť takto v krajine vyvolalo vo mne náboženské prebudenie.“

Pán Guidice začal vyučovať blízke katolícke rodiny spôsobom, ako viesť vlastnú malú farmu a stretol sa s veľkým úspechom. *„Rozrastá sa to,“* hovorí o lokálnom farmárčení reportérovi. Podľa NatGeo sú lokálne a sebestačné farmárčenie spolu s transcendentným katolicizmom „reakciou proti modernite, túžbou po niečom nemennom“. Časopis cituje z diela ortodoxného írského básnika Paula Kingsnortha:

„V Kráľovstve človeka sú moria zaplavené plastom, lesy horia, mestá sú plné miliárdarov a stanových mestečiek, a my stále kľačíme pred modlou veľkého boha ekonomiky rozrastajúceho sa ako bunky rakoviny. A čo ak stará viera nie je napokon prekážkou, ale cestou vpred?“

V 21. storočí je však, paradoxne, aj tradičný katolicizmus do značnej miery prepojený na technológiu.

Článok sa následne vracia k príbehu Ryana Bradyho, ktorý v mladíckom veku brigádoval ako ranger (lesný správca, strážca, pozn. aut.) v lesoch. „*Svoje dni trávil kráčaním okolo tých istých stromov, ktoré ho očarovali už ako malého chlapca,*“ píše sa v článku. „*Zrazu si uvedomil, že túži po niečom, čo mu žiaden šampón nedokáže dať: po transcendentne.*“

Keď raz v roku 2022 takto navštívil istý kostol, všimol si „*niečo zvláštne*“ a síce „*napätie medzi starým a novým*“. Stretával ľudí, ktorí navštevovali tradičné omše ako „*súčasť youtubovej výzvy*“. Keďže kostoly s tradičnými omšami sú stále malé geograficky oddelené fliačky, Bradymu sa zdalo byť „*prirodzeným*“, že sa títo ľudia „*spoznávajú skrze modernú technológiu*“. Zdá sa mu však, že to niektorí z tradičných veriacich s tou technológiou predsa len trochu prehávajú. NatGeo pokračuje:

„*Keď však prvýkrát vstúpil do svätyne v Transfiguration, pocítil úžas. V miestnosti svietili len sviečky, moderná technológia tam nebola žiadna. Úcta k Eucharistii, kľáčania, intonácie v latinčine, všetko pôsobilo slávnostne a očarujúco spôsobom, ktorý ho priviedol späť do detstva v lese. „Pôsobilo to mysticky,“ hovorí. „Pôsobilo to skutočne.*“

Za Ježišom až na kríž

Veľmi pôsobivá je obrazová príloha k článku. Článok je na tejto adrese:

<https://www.nationalgeographic.com/culture/article/traditional-catholicism-photography>

Fotografie sú čiernobiele invokujúce dobu pred II. vatikánskym koncilom, ktorý latinskú omšu takmer zničil. Tu modernita či ultra-HD-digi skrátka nemá miesto.

Hneď pod úvodnou fotografiou je text hovoriaci: „*Tradiční katolíci sa vzpierajú modernému svetu – a želaniam mainstreamových cirkevných autorít – prijímaním dávnych rítov, ktoré ich prepájajú k hlbšej, intenzívnejšej viere*“.

Na ďalšom obrázku je žena s bielou mantilou a sviečkou v ruke. „*Tradicionalisti prijímajú staromódne rodové a manželské roly ako časom overenú podperu pre rodinu a komunitu*“, píše sa pod obrázkom. Na inom obrázku je malý zarámovaný obraz Pána Ježiša a nejaké ďalšie veci. Sprievodný text okrem iného hovorí: „*Sú to zaprášené artefakty doby minulej z predchádzajúcich dôb, kedy síce Cirkev bola mainstreamová, ale vymierala. Avšak príliv mladších, tradicionalistických veriacich ju oživuje.*“

Pod ďalším obrázkom, na ktorom je akási drevená stavba uprostred pustatín, pred ktorou sa schádzajú desiatky ľudí, sa uvádza:

„*Členovia Katolíckeho hnutia sa stretávajú na poludňajších modlitbách v chatke na farme Michaela Guidica v Sharon Springs v štáte New York. Guidice sa obzerá späť do dôb, kedy sa veriaci „harmonizovali s prirodzeným poriadkom, aj s Božským poriadkom.*“

Zaujímavý je aj obrázok troch mladých veriacich, ktorí počas tradičnej púte spolu trénovali box. „*Tradicionalisti sa pozerajú do minulosti, ale často cez modernú optiku sociálnych médií, čo môže skresľovať pohľad na myšlienky, ako je mužskosť, kresťanský nacionalizmus a dokonca aj veda,*“ píše sa v sprievodnom texte.

Na ďalšom obrázku sa dvaja mladí muži hrnú do vôd jazera Ontário len v plavkách a so škapuliarmi na krku. „*Ladové plávanie*“ slúži ako „*zdravé pokánie*“ a ako „*pamiatka na znovuzrodenie skrze krst*“, uvádza National Geographic.

A posledný obrázok zobrazuje skupinu veriacich – ženy s mantilami – ako hľadajú kamsi do tmy. Je to obrázok z noci, kedy veriaci ľud nasleduje jedinou sviečku v kostole ponorenom do tmy na začiatku Veľkonočnej vigílie. „*Sviečka predstavuje Ježišov čas v hrobe a katolícku vôľu nasledovať (Ho) v utrpení až do večnej slávy,*“ uvádza sa pod obrázkom.

Staňte sa členom Fatimského Apoštolátu!

Dostanete od nás ako časopis Spojenectvo s Máriou ako dar.

Členovia Fatimského Apoštolátu (FA) však okrem dvojmesačníka dostávajú tiež rôzne sväteniny – medailóny, brožúrky, plakety a podobne. A navyše – za členov FA sú odslúžené sv. omše a tiež sa zvlášť za nich a za nimi spísané úmysly modlia Služobnice Ducha Svätého počas celonočných adorácií, konaných v kláštore každú druhú noc.

Členstvo vo Fatimskom Apoštoláte je dobrovoľné, fatimský apoštol ho potvrdzuje svojím súhlasom a zasielaním pravidelného príspevku vo forme milodaru. Rovnako tak sa však môže fatimský apoštol kedykoľvek rozhodnúť zrušiť svoje členstvo, čo oznámi buď písomne alebo telefonicky.

Pridajte sa teda k našim pravidelným podporovateľom a staňte členmi Fatimského Apoštolátu – prihlásiť sa môžete na tel. čísle **02/222 00 777**.

Svojím členstvom vo Fatimskom Apoštoláte tým najlepším spôsobom podporíte v týchto neľahkých časoch fungovanie Nadácie Slovakia Christiana, ako aj portálu Christianitas.sk a ich neúnavnú snahu o zachovanie nemenného učenia Cirkvi.

Ďakujeme!

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/national-geographic-mladi-vedu-tradicionalisticku-katoliciku-protireformaciu/>